

Týždeň od 4. do 10. apríla

KRST A POKÚŠANIE

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ: *Luk 3,1–14; 3,21.22; 4,5–13; Rim 6,1–6; Iz 14,13.14*

ZÁKLADNÝ VERŠ

Duch Svätý zostúpil na neho v podobe holubice. Z neba zaznel hlas: Ty si môj milovaný Syn, v tebe mám zalúbenie. (Luk 3,22)

Ako sme videli minulý týždeň, Lukáš opakovane zasadzuje svoje rozprávanie do dejinného kontextu. Zmieňuje sa o vládcoch a udalostiach, aby nám – okrem iného – pomohol pochopiť, že Ján a Ježiš sú rovnako reálne historické osobnosti.

Existuje však aj ďalší dôvod, prečo Lukáš spomína mocných a vplyvných. Ich životy a pôsobenie sú v kontraste s pokorným životom Jána Krstiteľa. Tento posol bol Bohom vybraný „hlas volajúci na púšti“. Vyzýval ľudí, aby „pripravili cestu“ na doteraz najväčšiu udalosť ľudských dejín – na príchod Mesiáša, Záchrancu sveta. Je zaujímavé, že Boh si na ohlásenie tejto udalosti nevybral nikoho z „veľkých“, ale jedného z tých „najmenších“.

Vládcovia, o ktorých hovorí Lukáš, vytvárajú pomerne úzky časový rámec pre začiatok služby Jána Krstiteľa/Ježiša: roky 27 až 28 nášho letopočtu. Práve vtedy bol Ježiš pokrstený a z neba zaznel Boží hlas: „Ty si môj milovaný Syn.“ Lukáš sa na túto udalosť sústredil hneď na začiatku a uviedol ňou službu Ježiša Krista.

PRIPRAVTE CESTU PÁNOVI

Chodil po celom okolí Jordána a hlásal krst pokánia na odpustenie hriechov, ako je napísané v knihe proroka Izaiáša: Hlas volajúceho na púšti: Upravte cestu Pánovi, vyrovnajte mu chodníky! Každá priepasť bude zasypaná, každý vrch a kopec sa zníži, čo je krivé, bude priame, čo je hrboľaté, bude rovnou cestou. A každý tvor uvidí Božiu spásu. (Luk 3,3–6)

Lud žil v očakávaní a všetci vo svojom srdci uvažovali o Jánovi, že azda on je Mesiáš. Ale Ján všetkým odpovedal: Ja vás krstím vodou. Prichádza však mocnejší ako ja. Ja nie som hoden rozviazať mu ani remienok na obuvi. On vás bude krstiť Duchom Svätým a ohňom. (Luk 3,15.16)

V Luk 3 objavujeme Jána v jeho jedinečnej a nezastupiteľnej úlohe v dejinách záchran. Jánovo kázanie môžeme komentovať akokoľvek, ale nikto určite nepovie, že sa snažil svoje slová prikrášliť, aby zneli jeho poslucháčom ľúbezne.

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Prečítaj si Luk 3,1–14. Jánove slová sú naplnené dôležitým posolstvom – nielen pre jeho priamych poslucháčov, ale aj pre každého z nás. Ktoré konkrétne myšlienky z Jánovho kázania sú dôležité pre tvoj život?

Pokánia sa nesmie stať len akýmsi teoretickým konceptom. Grécke slovo *metanoia* znamená „zmena myslenia“. Táto zmena vedie k novému životu.

„Pokrstiť“ znamená úplne namočiť alebo ponoriť do vody. Ponorenie má v sebe veľmi silný význam. Už dávno pred Jánovým pôsobením mal u Židov krst ponorením dôležité miesto. Bežne sa využíval napríklad vtedy, keď sa príslušník pohanského náboženstva rozhodol prijať židovskú vieru (prozelyta).

Výzvou, aby sa Židia nechali pokrstiť, priniesol Ján do života viery niečo nové: krst ako príležitosť vyznať dovtedajšie osobné hriechy a pripraviť sa na príchod Mesiáša. Ján Krstiteľ tak predstavil úkon symbolizujúci zrieknutie sa hriechu a zasvätenie sa novému spôsobu života občanov prichádzajúceho Mesiášovho kráľovstva. Ján nezabudol poznamenať, že on krstí ľudí iba vodou, ale že Ten, ktorý prichádza, „bude krstiť Duchom Svätým a ohňom“ (Luk 3,16).

Čo je teda krst? Krst je akt ponorenia do vody ako vonkajší symbol vnútornej zmeny – zmeny, ktorá bude napokon spečatená krstom Svätým Duchom.

- **Prečítaj si Rim 6,1–6. Aký duchovný význam dáva apoštol Pavol krstu? Všimni si paralely medzi ponorením do vody a pochovaním a medzi vynorením a novým životom. Ako sa prejavuje to, že ty sám žiješ novým životom v Kristovi?**

APLIKÁCIA

„TY SI MÔJ MILOVANÝ SYN“

Keď sa všetok ľud dával krstiť a keď už bol pokrstený aj Ježiš, ktorý sa modlil, otvorilo sa nebo a Duch Svätý zostúpil na neho v podobe holubice. Z neba zaznel hlas: Ty si môj milovaný Syn, v tebe mám zalúbenie. (Luk 3,21.22)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

V Luk 2,41–50 sa nachádza známy príbeh o tom, ako počas každoročnej púte do Jeruzalema Mária a Jozef stratili z dohľadu dvanásťročného Ježiša. Na celom príbehu je najzaujímavejšia Ježišova odpoveď na Máriinu výčitku „Dieťa moje, čo si nám to urobil? Pozri, tvoj otec a ja sme ťa s úzkosťou hľadali.“ (v. 48) Ježiš odpovedal: „Ako to, že ste ma hľadali? Či ste nevedeli, že sa mám zaoberať tým, čo patrí môjmu Otcovi?“ (v. 49) Jeho odpoveď je potvrdením, že si uvedomoval svoj nadprirodzený pôvod a že samého seba vnímal ako Božieho Syna. Ako hovorí nasledujúci verš, Mária a Jozef nepochopili Ježišovu odpoveď. Aby sme k nim boli spravodliví – ako by aj mohli? Napokon, ani učeníci po rokoch strávených v jeho tesnej blízkosti stále netušili, kto Ježiš je a aké je jeho skutočné poslanie.

Po svojom vzkriesení sa Ježiš napríklad rozprával s dvomi svojimi učeníkmi na ceste do Emauz. Jeden z nich o Ježišovi povedal: „Bol prorok, mocný v čine i v reči pred Bohom, aj pred všetkými ľuďmi“ (Luk 2,49). Ježiš bol samozrejme oveľa viac ako prorok. Ani vtedy, dokonca ani tesne pred Ježišovým nanebovstúpením učeníci presne nerozumeli, čo si majú o Ježišovi myslieť.

Prečítaj si Mat 3,13–17; Ján 1,29–34 a Luk 3,21.22. Ako rozumieš zmyslu Ježišovho krstu?

Pri Ježišovom krste Nebesia potvrdili, že je Božím Synom. Ježiš sa nepotreboval dať pokrstiť na odpustenie vlastných hriechov. Jeho krst bol znamením podriadenosti Božej vôli, ktorá sa prejavila aj v poslušnosti hlasu prorokov (o Jánovi Ježiš povedal, že je dokonca „viac ako prorok“ – pozri Luk 11,9–13). Svojím krstom Ježiš okrem iného ukázal, že sa stotožňuje s hriechnym ľudstvom. Ježišov krst sa stal príkladom pre všetkých jeho nasledovníkov.

Pri Ježišovom krste sa odohrali tri dôležité skutočnosti: (1) Ján vyhlásil: „Hľa, Baránok Boží, ktorý sníma hriech sveta.“ (Ján 1,29) (2) Svätý Duch Ježiša pomazal pre jeho nastávajúcu službu (Luk 3,21.22) a (3) z neba zaznelo potvrdenie, že Ježiš je Božím Synom a že Otec má radosť z toho, čo Ježiš koná (Luk 3,22).

APLIKÁCIA

- **Uvažuj: Bezúhonný Boží Syn, Stvoriteľ vesmíru, bol pokrstený ako obyčajný človek – to všetko ako súčasť plánu spasenia. V čom je Ježišovo úžasné podriadenie sa Otcovej vôli pre teba príkladom? Kde sú hranice pokory a podriadenia sa? Skús uvažovať ešte ďalej: Ako rozpoznať, kedy sa treba podriaďiť, či dokonca ticho strpieť príkorie, a kedy naopak zdvihnúť hlavu a postaviť sa zlu tvárou v tvár?**

„NIELEN Z CHLEBA ŽIJE ČLOVEK“

Ježiš sa vrátil od Jordána plný Ducha Svätého. Duch ho vodil štyridsať dní po púšti a diabol ho pokúšal. Počas týchto dní nič nejedol, až celkom vyhladol. Vtedy mu diabol povedal: Ak si Boží Syn, povedz tomuto kameňu, aby sa stal chlebom. Ježiš mu odpovedal: Je napísané, že človek nebude žiť iba z chleba. (Luk 4,1–4)

„Ježiš sa vrátil od Jordána plný Ducha Svätého. Duch ho vodil štyridsať dní po púšti a diabol ho pokúšal.“ (Luk 4,1.2) Narodený, aby splnil Božie poslanie, poverený na túto úlohu pri krste a zmocnený Svätým Duchom – Ježiš odchádza na púšť.

Pokúšanie na púšti bolo jedným z rozhodujúcich zápasov vo veľkom spore medzi Kristom a satanom, ktorý prepukol Luciferovou vzburou v nebesiach. Keď bol Spasiteľ na púšti zoslabnutý štyridsaťdenným pôstom, keď sa jeho ďalšia cesta zdala namáhavá a bezútešná, satan osobne zaútočil na Ježiša. „Satan videl, že buď musí zvíťaziť, alebo byť porazený. V tomto spore šlo o praveľa, než aby to mohol prenechať svojim odbojným anjelom. Tento boj musel viesť osobne sám.“ (DA 116; TV 70)

Na púšti diabol Ježišovi povedal: „Ak si Boží Syn, povedz tomuto kameňu, aby sa stal chlebom.“ Po štyridsiatich dňoch na púšti bol Ježiš hladný a satan to náležite využil. O chlieb však v tomto prípade nešlo. Satan sa Ježišovi prihovril ako k Stvoriteľovi vesmíru. Pre toho, kto stvoril všetko z ničoho, nemohlo byť problémom stvoriť chlieb z kameňov. Podstatu tohto pokúšania treba hľadať v jeho úvode: „Ak si Boží Syn...“ (Luk 4,3) Pred štyridsiatimi dňami hlas z Nebies potvrdil, že Ježiš skutočne je Božím Synom (Luk 3,22). Prečo by mal Ježiš o tom práve teraz pochybovať?

Nedôvera v Božie slovo a Božie zaslúbenia otvára cestu k tomu, aby sme podľahli pokušeniu. V nebesiach Lucifer spochybnil Ježišovo postavenie. To isté urobil aj na púšti. Satanova zákernosť a obludnosť spočívala aj v tom, že on ako nadprirodzená bytosť spochybnil Synovstvo Ježiša, ktorý „hoci mal Božiu podobu... zriekol sa jej, keď vzal na seba podobu služobníka a stal sa jedným z ľudí, ponížil sa a stal sa poslušným až na smrť, a to smrť na kríži“ (Fil 2,6–8).

- **Čo ti môže najviac pomôcť nepodľahnúť pokušeniam? Čo ti môže pomôcť, aby tvoja dôvera v Božie slovo a v Božie zaslúbenia rástla?**

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

„POKLOŇ SA MI“

Potom ho diabol vyviedol na vysoký vrch, ukázal mu v okamihu všetky kráľovstvá sveta a povedal: Tebe dám všetku túto moc a slávu, lebo patrí mne, a dám ju tomu, komu chcem. Ak sa mi teda pokloníš, to všetko bude tvoje. Ježiš mu odpovedal: Je napísané: Pánovi, svojmu Bohu sa budeš klaňať a len jemu budeš slúžiť. (Luk 4,5–8)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Prečítaj si Luk 4,5–8. Čo všetko sa podľa teba skrývalo za satanovou výzvou, aby sa mu Ježiš poklonil?

Naše uctievanie náleží len Bohu. Je to niečo, čo s konečnou platnosťou oddeľuje stvorenstvo od Stvoriteľa (pozri 2Moj 20,4–6; Zj 14,7). S Luciferovou vzburou proti Bohu súvisí aj otázka uctievania. Pre Luciferovo zmyšľanie je typická snaha privlastniť si postavenie a úctu, ktoré mu nepatria. Postoj babylonského kráľa opísaný v Iz 14,13.14 je presne tým, čo charakterizuje každú vzburu voči Bohu: „Veď v srdci si si povedal: Do nebies vystúpim, až nad Božie hviezdy vyvýšim svoj trón, sídliť chcem na vrchu zhromaždenia, na najkrajnejšom severe. Vystúpim do výšin oblakov, prirovnám sa k Najvyššiemu.“

Čo sa teda odohralo na púšti pri pokúšaní? Vo chvíli, keď sa Ježiš chystal začať svoju verejnú službu, keď mal vystúpiť a urobiť všetko pre to, aby ukázal, že na tomto svete patrí všetka moc a vláda Bohu, keď bol pripravený vykúpiť svet zo satanovho područia, pristúpil k nemu Boží nepriateľ, vzal ho na vysokú horu, ukázal mu všetky kráľovstvá zeme a dal mu ponuku: „Ak sa mi pokloníš, to všetko bude tvoje.“ (Luk 4,7)

Satan sa pokúsil odvieť Kristovu pozornosť od Božieho plánu a nalákať ho na „čosi lepšie“. Za obyčajnú poklonu mu slúbil „moc a slávu“ (Luk 4,6). Klamal o tom, čo mu patrí (moc a sláva), aby získal to, po čom túžil (úcta, ktorá patrí len Stvoriteľovi).

Všimnite si, ako rázne sa Kristus postavil voči pokušiteľovi: „Odíd, satan!“ (Mat 4,10) Uctievanie náleží len Bohu-Stvoriteľovi. Božie slovo je v tomto jednoznačné: „Počuj, Izrael, Hospodin je náš Boh, Hospodin jediný. Milovať budeš Hospodina, svojho Boha, celým srdcom, celou dušou a celou silou. ... Hospodina, svojho Boha sa boj, jemu slúž...“ (5Moj 6,4.5.13) To je jasná odpoveď na satanove lži a podvody.

APLIKÁCIA

■ Každý z nás sa môže dostať do pokúšenia robiť ústupky vo viere – často možno len v „malých“ veciach. V práci alebo pri štúdiu môžeme byť vystavení problémom, ktorých riešenie si môže vyžadovať ústupok zo svätenia soboty. Nepovedať celú pravdu nám niekedy pomôže získať určité výhody, alebo môže aj zachrániť niečí život. Mlčanie nám môže zabezpečiť, že sa nedostaneme do ťažkostí, ale zároveň tým spôsobíme problémy niekomu inému. Uvažuj o situáciách, v ktorých je ťažké vidieť svet čierne-bielo, o problémoch, pri ktorých neexistujú rýchle a jednoduché odpovede. Ako vtedy hľadať múdrosť, aby sme vedeli urobiť správne rozhodnutie?

KRISTUS JE VÍTAZ

Ak si Boží Syn, skoč odtiaľto. Ved' je napísané: Svojím anjelom prikáže o tebe, aby ťa chránili. A: Oni ťa vezmú na ruky, aby si si neudrel nohu o kameň. (Luk 4,9–11)

Lukáš a Matúš uvádzajú druhé a tretie pokušenie v rôznom poradí. Dôvod nie je jasný, ale zdá sa, že to nie je podstatné. To najdôležitejšie je Ježišovo úplné víťazstvo v pokušení a porážka pokušiteľa. V tom sa obe evanjeliá dokonale zhodnú (Mat 4,11; Luk 4,13). Ježišov zápas s pokušením na púšti nás privádza k poznaniu, že je skutočnou osobou, pokúšanou rovnako ako my – ale bez toho, aby zhršil (Žid 4,15). Víťazstvom nad každým pokušením a svojím triumfom nad satanom, zaštitený Božím slovom a spojený s nebeskou mocou prostredníctvom modlitby sa Ježiš vydal na cestu zvestovania príchodu Božieho kráľovstva a nástupu mesiášskeho veku.

Prečítaj si Luk 4,9–13 a Mat 4,5–7.

Pri prvom pokúšaní sa Ježiš bráni voči satanovmu zvodu citátom Písma. Keď však satan navrhuje Ježišovi obchod – aby sa vzdal vplyvu nad celým svetom výmenou za uznanie jeho nároku na výnimočné postavenie –, je to sám satan, kto cituje Písmo (Luk 4,9–11; pozri aj Mat 4,5.6 a Ž 91,11.12). Na samom vrchu Jeruzalemského chrámu sa opäť odohráva zápas o to, kým Ježiš je („Ak si Boží Syn...“). Satan pozná Písmo, ale prekrúca ho. Má snahu priviesť Ježiša k tomu, aby svojím činom prinútil Boha konať. Textu, ktorý satan cituje z Písma, predchádzajú slová: „Kto býva v úkryte Najvyššieho, odpočíva v tóni Všemohúceho... Ak máš útočisko v Hospodinovi, u Najvyššieho svoj príbytok...“ (Ž 91,1.9) Áno, Boh zaslúbil ochranu svojim verným, sľúbil im dokonca pomoc anjelov. To všetko vtedy, keď človek vstupuje s bážňou do Božej blízkosti a jeho najväčšou túžbou je žiť v súlade s Božou vôľou. Tak Boh zachránil Daniela a jeho priateľov, keď sa dostali do problémov v Babylone. Áno, Boh pošle svojich anjelov. Nie je to však niečo, čo si môžeme nárokovať alebo k čomu môžeme Boha prinútiť svojím konaním. Traja mládenci tomu rozumeli: Boh nás vyslobodí – a „ak aj nie“ (Dan 3,18), nič sa tým na našom rozhodnutí uctievať ho nezmení. Ježiš odpovedal na satanovu výzvu opäť veľmi rozhodne: „Je povedané: Nebudeš pokúšať Pána, svojho Boha.“ (Luk 4,12) Našou úlohou je podriaďiť sa Božej vôli – a ostatné nechať na Neho.

■ **Z nášho štúdia pokušení, ktorým bol Ježiš vystavený, sa môžeme naučiť tieto princípy: (1) Pokušenie prichádza na každého, má však rôzne podoby. (2) Nikto nie je pokúšaný nad svoje sily (1Kor 10,13a). (3) Keď Boh dovolí, aby na nás dopadlo pokušenie, dá nám aj silu vzoprieť sa mu (1Kor 10,13b). (4) Ak v pokušení zlyháme, Ježiš sa nás nezriekne. On je Veľkňaz, ktorý spolucíti s našimi slabosťami. Nech sa v našom živote udeje čokoľvek, môžeme s dôverou pristúpiť „k trónu milosti, aby sme dosiahli milosrdenstvo a našli milosť a pomoc v pravý čas.“ (Žid 4,16)**

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Ježiš prijal krst, no nie na vyznanie nejakého vlastného previnenia. Stotožnil sa s hriešnikmi, urobil kroky, ktoré máme urobiť my, a konal to, čo konať prináleží aj nám. Jeho život po krste, plný utrpenia a trpezlivého znášania, je príkladom aj nám.“ (DA 111; TV 66)

„V zmienke o zákone Ježiš povedal: *Neprišiel som zrušiť, ale naplniť*. Použil tu slovo *naplniť* v takom istom zmysle, ako keď Jánovi Krstiteľovi oznámil svoj zámer, že chce *naplniť všetku spravodlivosť* (Mat 3,15), to znamená naplniť mieru, ktorú požaduje zákon a dať príklad dokonalého prispôsobenia sa Božej vôli. Kristovým poslaním bolo *zvelebiť zákon a osláviť* (Iz 42,21). Mal ukázať duchovný význam zákona, predstaviť jeho ďalekosiahle zásady a objasniť jeho večnú záväznosť.“ (MB 48.49; MVB 56)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Pokušenie samo osebe nie je hriechom. Byť pokúšaný je niečo iné ako zhrešiť. Aká je naša zodpovednosť? Čo môžeme urobiť preto, aby sme sa vyhli zvodu?
2. Filozofia a teológia často hovoria o „metanaratíve“ – veľkom príbehu, ktorý sa odohráva na pozadí všetkých ostatných udalostí. Ide o kontext, v ktorom sa odohrávajú všetky ostatné príbehy. Ako adventisti zdôrazňujeme biblický koncept „veľkého sporu“, ktorý je takýmto veľkým príbehom a odohráva sa nielen tu na zemi, ale aj v nebesiach. Ktoré biblické texty ukazujú na realitu veľkého sporu a ako nám pomáhajú pochopiť, čo sa vo svete odohráva?
3. Tento týždeň sme hovorili okrem iného o tom, že spochybňovanie Božieho slova, respektíve nedôvera k nemu otvárajú priestor na podlahtnutie pokušeniu. Čo si o tom myslíte?
4. V čom podľa vás spočíva zákernosť modlárstva (teda uctievania iných „bohov“ – vrátane bohatstva, postavenia alebo krásy, či úspechu)? Prečo sa môže stať, že človek síce nie je v pokušení priamo sa pokloniť inému ako pravému Bohu, ale napriek tomu svojím životom ukazuje, že „uctieva“ množstvo ďalších „bôžikov“?